

Bogaty w obrzędy i zwyczaje okres

Na Kujawach Wigilie i Święta Bożego Narodzenia zawsze były dostatnie. W wielu wsiach zwyczaje i tradycyjny jadłospis wigilijnej wieczerzy zachowały się do dziś.

Aby właściwie przygotować się do uczczenia narodzin Jezusa, należało właściwie przejść czas adwentu. W tym czasie milkły śpiewy i wesoła muzyka, a ludzie częściej się modlili, przystępowali do spowiedzi oraz uczestniczyli w roratach. W czasie adwentu nie wolno było nawet pracować w polu.

Wigilia od lat traktowana jest jako szczególny dzień w roku. Dawniej obfitowała w różnego rodzaju wróżby, zakazy i nakazy. Przygotowania trwały od samego rana. Służba wychodziła wcześniej na ryby, w domu przygotowywano potrawy, noszono wodę, dekorowano izby, dokonywano obrządku zwierząt. W czasie świąt nie wolno było szyć, prażyć, a nawet gotować, sprzątać i ścielić łóżek.

Zgodnie z tradycją, w dzień wigilijny obowiązuje post jakościowy i ilościowy. Dawniej większość ludzi nie jadła niczego przez cały dzień, aż do wieczerzy. Sporadycznie mogła to być kromka chleba i kubek czarnej, zbożowej kawy. Obecnie rzadko już przestrzega się tak ścisłego postu, ale tego dnia ograniczamy się w jedzeniu.

Na Kujawach rozwinął się również zwyczaj strojenia drzewka sosny lub świerku. Choinkę znano tu co najmniej od początku XX wieku. Drzewko zawieszano u sufitu nad stołem, w rogu izby lub stawiano na ziemi. Zdobiono je łańcuchami ze słomy lub papieru oraz specjalnym pieczywem przypominającym swym kształtem różne zwierzęta (konie, krowy, kozy, owce, kury, koguty). Choinka dekorowana była także jabłkami, orzechami i ozdobami z papieru. Oprócz niej stawiano także snop niemłóconego zboża w rogu izby.

Wieczery wigilijne, mniej lub bardziej wystawne, zawsze składały się z potraw postnych, których bywało 7, 9, 11 albo 12. Przyrządzano je z tego, co rosło w polu, sadzie, lesie i żyło w wodzie. Przestrzegano jednak zasady, aby na stole znalazły się potrawy przyrządzone z produktów, które „urodziły się” w gospodarstwie w danym roku. Miało to zapewnić pomyślność i obfitość zbiorów. W czasie kolacji należało zjeść choć po łyżce każdej potrawy.

Wieczerę rozpoczynano z pierwszą gwiazdą. Najpierw gospodarz dzielił opłatek wypowiadając życzenia, a gospodyni ujmowała po łyżce z każdej potrawy dla krowy. Przy stole zasiadała parzysta liczba domowników. Śpiewano kolędy, a dziewczęta wróżyły sobie, kiedy wyjdą za mąż.

Potem przychodził czas na prezenty. Obecnie obdarowywanie się stało się nieodłączną częścią Bożego Narodzenia. Dawniej podarunki miały inny charakter niż dzisiaj. Były to pierniki, jabłka, orzechy i cukierki.

Otrzymywały je na ogół dzieci.

Około północy wychodzono na pasterkę, po drodze przepowiadano pogodę i urodzaj na następny rok. W noc wigilijną nie chodzono do obór, powszechnie wierzono, że bydło mówi wtedy ludzkim głosem, a kto je podsłucha, ten umrze.

W pierwszy dzień Bożego Narodzenia jedzono przeważnie tzw. odgrzewki, czyli to, co zostało z wieczerzy wigilijnej oraz przygotowane wcześniej wędliny i mięsa. Dopiero na drugi dzień świąt gotowano świeży obiad, który składał się z rosółu z kury z domowym makaronem lub czarniny z kaczki z kluskami ziemniaczanymi i gotowanego mięsa. W wigilijny wieczór nigdy nie pito żadnego alkoholu, napoje alkoholowe, głównie wino własnej produkcji, spożywane były do posiłków dopiero w pierwszym i drugim dniu świąt Bożego Narodzenia.

Justyna Małecka

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. JANUSZA ŻERNICKIEGO W CIECHOCINKU

UL. ŻELAZNA 5 TEL. 54 283 49-10
www. biblioteka.ciechocinek.pl e-mail biblos@onet.eu

Oferta biblioteki Oddziału dla Dorosłych:

- zbiory literatury pięknej dla dorosłych, źródła informacyjne (encyklopedie, słowniki i opracowania ze wszystkich dziedzin wiedzy), publikacje fachowe
- materiały dotyczące regionu
- szeroka oferta czasopism do wypożyczenia na miejscu i na zewnątrz
- wystawy prac artystów regionalnych
- prezentacje zbiorów kolekcjonerskich
- konkursy
- spotkania autorskie
- stała współpraca z innymi bibliotekami oraz instytucjami kulturalno-oświatowymi
- organizowanie lekcji bibliotecznych
- giełda taniej książki
- dostarczanie książek do domu osobom chorym i niepełnosprawnym
- bezpłatny dostęp do Internetu
- warsztaty "50 plus" -zapoznające z komputerem i Internetem
- kiermasze książkowe i tematyczne
- wolontariat biblioteczny

Oferta biblioteki Oddziału dla Dzieci i Młodzieży:

- bogaty zbiór literatury beletrystycznej i popularnonaukowej;
- pomoc dzieciom w przygotowywaniu się do zajęć lekcyjnych
- udostępnianie na miejscu oraz na zewnątrz prasy
- bezpłatne stanowiska komputerowe z możliwością korzystania z programów multimedialnych, encyklopedii, gier przygodowych oraz strategicznych